

ת"פ 21439/08/16 - מדינת ישראל נגד ישראל שירון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

25 באוקטובר 2017

ת"פ 21439-08-16 מדינת ישראל נ' שירון

לפני
המאשימה
כבוד השופט עמית צבי גורפינקל
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד רחלי חזן פלדמן

נגד
הנאשם
ישראל שירון
ע"י ב"כ עו"ד חגית רחמני

גזר דין

ביום 7.8.16 בשעה 07:00 בבוקר, הגיע הנאשם, כשהוא נושא עמו חומר דליק וגפרורים, למשרדי קרן הפנסיה "עמיתים" בתל אביב. בהגיעו למשרד החל הנאשם לצעוק לעבר אחת מעובדות המקום: "**גנבים פושעים תחזירו לי את הכסף**". בעקבות זאת פנתה אל הנאשם מנהלת שירות במקום וביקשה ממנו להפסיק לצעוק, תוך שהיא מסבירה כי המשרדים טרם נפתחו וכאשר יפתח המשרד בשעה 08.30 תטפל בעניינו. מנהלת השרות ביקשה מהנאשם לצאת מהמשרדים עד לשעת פתיחתם ולאחר שהלכה לנעול את דלת המשרדים, הצית הנאשם באמצעות החומר הדליק והגפרורים שברשותו שלוש עמדות במשרדי הקרן, וגרם נזק כבד לעמדות, לכיסאות, למחשבים, לטלפונים, למסמכים, למדפסת, למזגן ולציוד משרדי אחר.

בעקבות ההצתה הופעלו גלאי העשן בבניין, ועשן סמיך יצא מהחלונות כאשר כל השוהים בבניין פונו ממנו ופיח הצטבר במסדרון של משרדי הקרן. כבאי האש הוזעקו למקום וכיבו את השריפה.

בגין עובדות אלה הורשע הנאשם על פי הודאתו בעבירת הצתה לפי סעיף 448 (א) סיפא לחוק העונשין תשל"ז-1977.

הנאשם לא חלק על ביצוע המעשה של ההצתה אולם הסביר זאת בתסכולו העמוק עקב העובדה שלאחר 35 שנות עבודה בתעשייה האווירית וקודם לכן עבודה אחרת, לא שולמו לו הקצבה המגיעה לו והפרשי שכר בגין שנים עודפות.

הודאת הנאשם היתה בכתב אישום שתוקן עקב הסדר טיעון אולם לא היתה הסכמה לעניין העונש. הוסכם כי הנאשם ישלח לקבלת תסקיר מבחן וביום 2.7.17 ערך שירות המבחן למבוגרים תסקיר של קצינת מבחן אודותיו.

הנאשם הוא בן 75 נשוי ואב לחמישה ועד שנת 2009 עבד בתעשייה האווירית. הוא סיים שש שנות לימוד ובהגיעו לגיל 18 גויס לצבא אולם שירת שירות חלקי עקב צורך לסייע בכלכלת משפחתו. אין לנאשם כל הרשעות קודמות ושירות המבחן התרשם כי הוא מתנהל באופן אובססיבי בדפוסי חשיבה נוקשים לתפיסתו את מצבו, זאת למרות פסיקת בית הדין לעבודה בעניין הסכסוך שלו עם קרן הפנסיה. שירות המבחן התרשם כי האובססיביות שלו מעמידה את הנאשם בסיכון להישנות התנהגות אלימה מול חברת הביטוח.

יצוין כי נערכה לנאשם בדיקה פסיכיאטרית אולם לא התגלו הפרעות בתפיסה או מחשבות אובדניות. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן את הרקע לביצוע ההצתה על ידו עקב אי קבלת הזכויות המגיעות לו לטענתו וציין שרכש את החומר הדליק והצטייד בגפרורים כדי להצית את המשרדים כאשר שבוע קודם לכן הגיע למשרדים כדי להציתם, אולם מאחר והיו הרבה אנשים במקום הוא נמנע מלעשות כן.

גם אשתו של הנאשם תיארה אותו כאדם נוקשה שאינו מגלה גמישות מחשבתית ומתקשה לקבל החלטות שאינן תואמות את דעותיו.

הנאשם אינו מצליח להכיר בסיכון והחומרה שבהתנהלותו ושירות המבחן התרשם מהמשך קיומה של רמת סיכון במצבו. בנסיבות אלה נמנע שירות המבחן מתן המלצה בעניינו.

מהתרשמותי מהנאשם, ברור שהוא חש תחושת קיפוח סובייקטיבית מצידו על כך שאינו מקבל את המגיע לו, לסברתו.

על מנת להיכנס לעומק העניין ביקשתי לקבל את כל מסמכי התביעה שהגיש הנאשם לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב, ומתוך פסק הדין עולה כי עיקר הבעיה נולדה עקב אישור שקיבל הנאשם מנציג התעשייה האווירית העוסק בחישובי תגמולים לעובדים היוצאים לגמלאות, שעל פיו מגיעה לו קצבה חודשית של 6,593 ₪ לחודש. באישור נרשם במפורש שהסכום אינו סופי אולם הנאשם ראה באישור זה כהתחייבות לתשלום. בפועל נעשה חישוב שעל פיו מגיעה לנאשם קצבה חודשית בסך 5,570 ₪ בלבד ולא בסכום הגבוה יותר שנרשם בחישוב שנערך על ידי נציג התעשייה האווירית. כמו כן טען הנאשם כי מגיעים לו הפרשים ומענקים בגין שנים עודפות בסך כ-144,000 ₪, אולם בפועל קיבל רק 31053 ₪ ו לטענתו קופח בהפרש של 80 אלף ₪.

עיינתי בפסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה, שנתן פסק דין ארוך ומפורט לאחר סקירת כל העובדות ובחינת הראיות. בית הדין האזורי לעבודה קבע על סמך הראיות, כי האישור שניתן לנאשם על ידי נציג התעשייה האווירית מוטעה, ואף נרשם בו במפורש כי הסכום אינו סופי. בית הדין קיבל את החישוב שערכה קרן הפנסיה, שעל פיו הקצבה הנכונה המגיעה לנאשם עומדת על סך 5,570 ₪ לחודש, ואף נציג של התעשייה האווירית העיד בפני בית הדין כי נתן את האישור לאחר לחצים שהופעלו עליו על ידי הנאשם, ולאחר שהסתברה לו הטעות בחישוב, דרש מהנאשם לקבל חזרה את האישור שניתן לו, אולם הנאשם סירב.

בית הדין האזורי קבע כי הקצבה המשולמת לנאשם בסך 5,570 ₪ היא הנכונה על פי הוראות התקנון של קרן הפנסיה, ומצד הנאשם לא הוצג כל חישוב נגדי או חוות דעת של מומחה, פרט למכתבו של נציג תעשייה האווירית, שכאמור

החישוב שערך מוטעה.

גם בקשר לשנים העודפות קבע בית הדין כי הנאשם לא הוכיח את תביעתו, ודחה את התביעה אולם נמנע מחיוב הנאשם בהוצאות עקב היותו גימלאי.

הנאשם הגיש ערעור לבית הדין הארצי לעבודה, אולם לאחר שהוסבר לו כי לא יהיה מקום להתערב בפסק דינו של בית הדין האזורי, וכי אם יעמוד על ערעורו לא יהיה מנוס מחיובו בתשלום ההוצאות, חזר בו הנאשם מהערעור, והערעור נדחה.

מאליו מובן שהסמכות לפסוק בזכויותיו של הנאשם נתונה לבית הדין לעבודה, אולם למעלה מן הצורך עיינתי גם אני בפסקי הדין, ובמלוא הכבוד נראה כי פסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה מבוסס, ולכן לא פלא הוא שבית הדין הארצי לעבודה המליץ לנאשם לחזור בו מהערעור.

אין ספק שעיקר התקלה נבעה מהאישור המוטעה שקיבל הנאשם מנציג התעשייה האווירית, וחבל שלא התייעץ עם אנשי מקצוע בתחום בטרם ניגש להגיש את תביעתו. מוטב שהנאשם יבין כי בדיעבד אין מקום לומר שקופח, וכי הוא מקבל את המגיע לו על פי הדין, גם אם נטעה בו מחשבה מוטעית כי הזכויות שלו גדולות יותר עקב האישור המוטעה שניתן לו.

אין צורך להכביר במילים על חומרת העבירה של הצתה. במקרים אלה ניתן לדעת כיצד האש פורצת, אולם אין לדעת לאן תתפשט ולאילו תוצאות תגרום. כבר היו מקרים בעבר שקופחו חיי אדם ונגרמו פגיעות בנפש, שלא לדבר על פגיעות ברכוש כתוצאה ממעשה הצתה. ככל שהדבר נוגע למעשה שביצע הנאשם, בלי להתייחס למניעיו ולנתוני האישיים, אין ספק שמדובר במעשה המחייב תגובה עונשית הולמת של מאסר בפועל, לאו דווקא לתקופה קצרה, ולא פלא הוא שהתביעה דרשה לקבוע מתחם ענישה שבין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל, אם כי הסכימה להעמיד את המאסר על הרף הנמוך, עקב גילו ונסיבותיו של הנאשם.

בנסיבות רגילות היה מקום לקבל את עתירת התביעה, ולגזור על הנאשם עונש מאסר ממשי לתקופה ממושכת. יחד עם זאת הפסיקה אינה חד משמעית כי העונש היחיד האפשרי הינו מאסר בפועל לתקופה ממושכת, וכך בע"פ 8501/09 אבי בוכרע נ' מדינת ישראל, כאשר נגזר בבית המשפט המחוזי עונש של 22 חודשי מאסר בפועל על המערער שהצית חנות מכולת של המתלונן, מצא בית המשפט העליון כי יש מקום להתחשב בנסיבות מיוחדות של המערער, וכי למרות שבד"כ מצדיקה עבירת הצתה הטלת עונש מאסר בפועל הרי לאור הנסיבות המיוחדות שם החליט בית המשפט העליון להקל בעונש ולהפחית את עונש המאסר מ-22 חודשים ל-6 חודשים שירוצו בעבודות שירות.

גם בע"פ 4311/12 מילאד סורי נ' מדינת ישראל נגזר על המערער עונש מאסר בפועל בן 9 חודשים בגין הצתת רכב, ובית המשפט העליון הפחית את העונש ל-6 חודשים של מאסר בעבודות שירות.

הנה כי כן, הפסיקה איננה נוקשה ומאפשרת התחשבות בנסיבות מיוחדות. אין ספק שאין כל הצדקה למעשה שביצע הנאשם והוא ראוי לכל גינוי בגין ההצתה. יחד עם זאת, לא אוכל להתעלם מתחושת הקיפוח הסובייקטיבית שחש הנאשם, כאשר לאחר עשרות שנות עבודה צפה כי בעת יציאתו לגמלאות יקבל סכומי כסף על פי חישובים שנערכו לו במקום העבודה, ותחת זאת קיבל סכומים נמוכים בהרבה.

בדיעבד ניתן לומר כי תחושת הקיפוח הינה סובייקטיבית בלבד, ובדיעבד, כפי שניתן ללמוד מפסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה, הנאשם לא קופח אלא קיבל את הזכויות המגיעות לו על פי דין גם אם סבר שמגיעים לו סכומים גבוהים בהרבה. טוב יעשה הנאשם אם יפנים את העובדה שגם אם הוא סבור שמגיעים לו סכומים גבוהים יותר, הוא מקבל את המגיע לו ולא יהיה זכאי לקבל סכומים נוספים מעבר לכך, וחבל על ההוצאות הרבות שכבר הוציא על ההליכים המשפטיים כדי לממש זכויות שלטענתו מגיעות לו, כאשר אין הוא מסוגל להוכיח בחוות דעת מומחים או בראיות מוצקות כי אכן מגיעים לו סכומים אחרים מאלה שהוא מקבל בפועל.

לבית המשפט הוגשו תעודות הוקרה והערכה מהתעשייה האווירית על תרומתו של הנאשם והתנדבותו לביצוע פרויקטים למען בטחון ישראל כאשר זכה בפרס יעול עבור עזרתו בפיתוח מזל"ט ותעודת הוקרה על מסירת ודבקות תוך ביצוע פרויקטים בלוח זמנים קצר.

הנאשם הוא אדם נורמטיבי, כל חיו היה איש עבודה ועמל, מעולם לא הסתבך בפלילים והיום הוא כאמור בן 75.

בנסיבות אלה, נראה כי ניתן לחרוג מהכלל המחייב מאסר תחת סורג ובריוח וניתן לאמץ את הפסיקה, הגם שהיא חריגה בדבר אפשרות לריצוי המאסר בעבודות שירות.

בנסיבותיו המיוחדות של המקרה, כאשר הנאשם במעשה של ייאוש ביצע מעשה פלילי אסור וחמור, אני קובע כי מתחם העונש הראוי לנאשם בתיק זה נע בין 6 חודשי מאסר ל-30 חודשי מאסר.

בנסיבותיו המיוחדות של הנאשם, בהתחשב בתחושותיו הקשות שגרמו למעשה ההצתה, שאין לו הצדקה אולם הוא נובע מתחושת קיפוח סובייקטיבית קשה, ומבלי שהדבר יוכל לשמש תקדים כלשהו לעבירות הצתה, כאשר מדובר באדם בן 75 ללא כל הרשעות קודמות, ומוטב שיקדיש את שנותיו למשפחתו ולנכדיו במקום להימצא בגילו ובמצבו בבית סוהר, אני מחליט לגזור על הנאשם עונש של שישה חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות במרכז לקשיש ראש העין רח' שבזי 77 ראש העין. הנאשם יועסק חמישה ימים בשבוע, 8.5 שעות עבודה יומיות. המפקח האחראי רס"ב אליעזר יעקב טל: 0504062202. מועד תחילת ריצוי עבודות השירות 21.11.2017.

על הנאשם להתייצב ביום 21.11.2017 בשעה 08:00 בפני הממונה על עבודות שירות במפקדת פיקוד מרכז של שב"ס רמלה.

הנאשם מוזהר כי אם לא יתייצב במועד, או לא יבצע את ההוראות שינתנו לו במקום העבודה, יבוטלו עבודות השירות ויהיה עליו לרצות את עונשו בבית הסוהר.

לאור האמור בתסקיר שירות המבחן בדבר סיכון הנשקף מהנאשם לחזרה על מעשהו, אני מזהיר את הנאשם לבל יעז לבצע מעשה מסוג זה בשנית, שכן אחרת עלול להישלח למאסר לתקופה ארוכה, ומוטב שינצל את שנותיו למעשים פרודוקטיביים ולשהייה עם משפחתו במקום להתבוסס בתחושות הקיפוח שלו.

על מנת להזהיר את הנאשם מפני הצפוי לו אם יחזור על מעשה הצתה פעם נוספת, אני מטיל עליו 15 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור תוך 3 שנים עבירה של הצתה לרבות ניסיון לבצע עבירה זו. בנוסף לכך אני גוזר על הנאשם קנס בסך 5,000 ₪ שישולם ב-5 תשלומים של 1,000 ₪ לחודש החל מיום 10.12.2017 ובעשירי לכל חודש שאחריו. אי תשלום שני תשלומים רצופים יעמיד את מלוא סכום הקנס לפרעון מיידי, אם הנאשם לא ישלם את הקנס יאסר לחודש תמורתו.

העתק גזר הדין ישלח לממונה על עבודות שירות במפקדת מחוז מרכז של שב"ס רמלה.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, ה' בחשון תשע"ח, 25/10/2017, במעמד הצדדים.

צבי גורפינקל, שופט

עמית